

VALORACIÓ DE L'INFORME D'IMPACTE ECONÒMIC I SOCIAL

Nom de la proposta

Creació de l'Agència Pública de Serveis Socials de Catalunya

Departament impulsor

Drets Socials

Impacte pressupostari

125 milions d'euros

Descripció breu

El sistema públic de serveis socials és integrat pels serveis socials de titularitat pública i els de titularitat privada acreditats i concertats per l'administració. Aquests serveis s'articulen mitjançant la cartera de serveis socials i conformen la Xarxa de Serveis Socials d'Atenció Pública.

Documents que s'examinen

Annex IV. Estudi de Cost- benefici de creació de l'Agència Pública de Serveis Socials de Catalunya (data 06/03/2024)

VALORACIÓ DE L'INFORME D'IMPACTE ECONÒMIC I SOCIAL (IIES):

1. Definició de la necessitat, dels objectius i abast del projecte

En les necessitats es parla del repte futur derivat de l'envelliment poblacional que condicionaran la demanda futura pel que fa a la dependència, salut mental i discapacitat.

En l'informe es fa referència a l'aprovació per part de la Comissió europea d'una estratègia per garantir serveis d'atenció de qualitat, assequibles i accessibles a tota la Unió Europea. Aquesta estratègia se centra fonamentalment en tres aspectes: les persones, organització i coordinació amb l'atenció sanitària, i innovació en l'aplicació de les noves tecnologies.

La iniciativa marca 5 objectius estratègics:

- Establiment d'instruments de planificació de recursos humans, econòmics i tècnics per fer front a les necessitats socials dels col·lectius.
- Incrementar l'especialització dels professionals dels serveis socials.
- Garantir una cobertura de llocs de treball adequada d'acord amb la normativa i amb les necessitats del servei.
- Introduir millores tecnologies i projectes d'innovació social que siguin palanca de canvi i de la millora continua.
- Aconseguir economies d'escala derivades de la millora en la coordinació i col·laboració entre les diferents institucions prestadores de serveis socials.

I també objectius operatius:

- Reduir el temps de contractació de personal.
- Reduir l'actual nivell d'absentisme entre els col·lectius de professionals dels centres.
- Establir un pla formatiu adequat a cada perfil professional.
- Disposar d'un sistema de cobertura de baixes els caps de setmana.
- Disposar del 100% dels professionals determinats en el model d'atenció.
- Destinar l'1% del pressupost a projectes d'innovació social.
- Establir un sistema de compra centralitzada per a tots els serveis.
- Resoldre les incidències que afecten a la vida de les persones en menys de 3h.

Pel que fa a la descripció de la necessitat, caldria complementar l'explicació qualitativa de les necessitats futures, però amb dades quantitatives de la situació actual i dels escenaris futurs en els que s'està treballant així com fer referència a informes, o a altres publicacions que permetin poder tenir més informació d'aquesta eclosió demogràfica a la que es fa referència. Caldria també incorporar la referència la població diana, segons les diferents tipologies de necessitats.

Es valora positivament la definició d'objectius estratègics i específics, tot i que seria adequat que s'establís la relació entre ells. Cal esmentar que alguns dels objectius estratègics especificats, semblen actuacions.

Seria recomanable que en tots els casos s'establint les fites específiques, així com l'horitzó temporal previst per al seu assoliment.

2. Identificació de les alternatives

L'informe presenta dues alternatives:

Alternativa 1. Gestió dels serveis de titularitat pública des de les unitats del Departament de Drets socials, com es fa actualment.

Alternativa 2. Implantació d'un instrument públic per la gestió dels serveis.

Seria recomanable haver explicat si, tenint en compte que els objectius operatius se centren en eficiències en la gestió s'han considerat altres opcions.

No cal calcular totes les opcions que es poden realitzar, però sí que cal plantejar-se si hi ha altres maneres que permetin donar solució total o parcial a les necessitats que s'han de fer front encara que finalment s'haguessin descartat explicant els motius, com podria ser canvis d'organització interna, mesures per a la reducció de l'absentisme, etc.

3. Identificació i quantificació dels costos i beneficis

Es diu que presenta un anàlisi cost benefici de la iniciativa, però només es presenten dades de 3 anys. Es fa referència a una anàlisi cost beneficis de l'annex III, però allà només hi consta el test de Pimes. Caldria incorporar aquesta informació.

En un projecte d'aquesta tipologia seria recomanable fer una anàlisi amb un horitzó temporal de 20 anys, i aplicant la taxa de descompte social del 3%. S'haurien de relacionar els costos amb els objectius de la iniciativa, en especial amb aquells que poden suposar eficiències com podria ser la reducció de l'absentisme.

En la documentació presentada, es presenten els següents costos per a cadascuna de les alternatives:

- Alternativa 1.
 - o Costos de gestió. Inclouen els costos de personal, les despeses corrents corresponents al serveis de la Direcció General de Provisió de Serveis i de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència que actualment gestionen aquests serveis, així com les inversions previstes.

S'indiquen els costos desglossats i el total que és de 124,97 M€

Costos	1r any	2n any	3r any
Costos salarials de serveis dins els Serveis Centrals del Departament de Drets Socials	1.833.276	1.833.276	1.833.276
Costos salarials dels centres propis dins el Departament de Drets Socials	93.414.550	93.414.550	93.414.550
Despeses corrents dins els Serveis Centrals del Departament de Drets Socials	315.371	315.371	315.371
Despeses corrents dels centres propis dins el Departament de Drets Socials	28.867.582	28.867.582	28.867.582
Inversions dins els Serveis Centrals del Departament de Drets Socials	66.000	66.000	66.000
Inversions dels centres propis dins el Departament de Drets Socials	416.455	416.455	416.455
Espai físic oficina	56.530	56.530	56.530
Costos totals	124.969.765	124.969.765	124.969.765

Taula 1

Aquesta despesa inclou el manteniment de la taxa d'absentisme actual que és del 30%, i per tant molt superior a la del sector, 9,5%, segons un estudi de Randstad Research. Es diu que això és degut a les regulacions del treballadors públic en matèria de substitucions, que dificulta el procés de substitució i provoca una sobrecàrrega en els treballadors.

També es diu que el coneixement està disgregats en diferents unitats i això llastra l'eficiència organitzativa i estableix una creixent diferència entre els centres de gestió pròpia i els de gestió privada o delegada.

- Alternativa 2. Creació de l'Agència Pública de Serveis Socials de Catalunya (APSS-Cat). Aquesta Agència tindria l'objecte de prestar, mitjançant la gestió directa, els serveis de titularitat públic del Sistema de Serveis Socials de Catalunya.

En aquest cas es donen també les dades corresponents als costos de personal estimats de la l'APSSW-Cat així com de les inversions previstes en els propers anys.

El personal funcionari i el laboral procediran en primera instància del personal existent del Departament de Drets Socials que en el moment que entri en vigor ocupi llocs de treball de les funcions de l'Agència i la integració del personal laboral s'efectuarà mitjançant el mecanisme de successió d'empresa.

Costos	1er any	2n any	3r any
Costos salarials de l'equip central de l'Agència	2.511.275	2.511.275	2.511.275
Costos salarials dels centres propis sota l'Agència	93.414.550	91.079.187	88.743.823
Despeses corrents de l'equip central de l'Agència	315.371	315.371	315.371
Despeses corrents dels centres propis sota l'Agència	28.867.582	28.145.892	27.424.203
Inversions de l'equip central de l'Agència	66.000	66.000	66.000
Inversions dels centres propis sota l'Agència	416.455	416.455	416.455
Espai oficina	56.530	56.530	56.530
Costos totals	125.647.763	122.590.710	119.533.657

Taula 2

Es presenta també la següent taula de beneficis:

Beneficis	1er any	2n any	3r any
Costos salarials de serveis dins els Serveis Centrals del Departament de Drets Socials	1.833.276	1.833.276	1.833.276
Costos salarials dels centres propis dins el Departament de Drets Socials	93.414.550	93.414.550	93.414.550
Despeses corrents dins els Serveis Centrals del Departament de Drets Socials	315.371	315.371	315.371
Despeses corrents dels centres propis dins el Departament de Drets Socials	28.867.582	28.867.582	28.867.582
Inversions dins els Serveis Centrals del Departament de Drets Socials	66.000	66.000	66.000
Inversions dels centres propis dins el Departament de Drets Socials	416.455	416.455	416.455
Espai oficina	56.530	56.530	56.530
Flexibilitat en la contractació que garanteixi la possibilitat de generar una bossa de substitucions estable	Intangible	Intangible	Intangible
Formació i especialització del personal per maximitzar la qualitat del servei	Intangible	Intangible	Intangible
Cooperació institucional	Intangible	Intangible	Intangible
Beneficis totals	124.969.765	124.969.765	124.969.765

Taula 3

En l'informe consideren com a beneficis els següents aspectes:

- S'estima que l'entrada en vigor de l'Agència es dugui a terme el 2025.

- La creació de l'Agència suposa un estalvi en totes les partides que es porten a terme des de Drets Socials
- Aquestes partides, en supòsit d'estabilitat de preus, es mantenen en el temps
- Al estar subjecte al dret laboral, les substitucions poden fer-se amb major rapidesa, garantint l'aplicació de les ràtios de personal definits a la cartera de Drets Socials i establint una bossa de personal.
- Es facilita la informació i especialització del persona
- Tenir una Agència amb identitat pròpia es pot establir com a punt de contacte per a totes les institucions que participi en l'àmbit dels serveis socials.

De l'anàlisi de la informació presentada, pel que fa als costos, tenint en compte que un dels objectius és la reducció de l'absentisme laboral, caldria especificar quins efectes econòmics té, i quines hipòtesis de reducció de la taxa s'han realitzat i l'anualitat.

D'altra banda, pel que fa als beneficis, cal dir, que l'informe d'impacte econòmic i social analitza les iniciatives des del punt de vista global, analitzant si s'escau el que succeeix en els diferents agents, per aquest motiu l'anàlisi de beneficis presentada només fa referència als beneficis pel Departament de Drets Socials. S'hauria de presentar en tot cas, com a termes incrementals entre l'alternativa 1 i la 2.

Seria convenient que també es donés més detall sobre aquests beneficis intangibles. Només es fa un esment i caldria, donar més detall, com a mínim des del punt de vista qualitatiu.

4. Anàlisi de sensibilitat

No es presenta anàlisi de sensibilitat ni anàlisi dels potencials riscos. Analitzar els riscos que es puguin presentar contribueix a definir mecanismes que ajudin a la seva mitigació.

5. Selecció i justificació de l'alternativa escollida

S'escull l'alternativa 2, creació de l'APSS-Cat, com alternativa en base, principalment, als criteris de flexibilitat en la contractació que garanteixi la possibilitat de generar una bossa de substitucions estable, formació i especialització del personal per maximitzar la qualitat del servei i la cooperació institucional.

6. Sistema de seguiment i avaluació

Es recomana portar a terme un seguiment dels objectius establerts i les principals variables clau de l'actuació, posant èmfasi en les eficiències així com en les millores de la capacitat, cobertura i qualitat assistencial.

Esdevé important identificar un seguit d'indicadors que permetin mesurar aquestes variables i establir-ne un seguit de fites que permetin analitzar el seu assoliment.

7. Valoració final

Catalunya s'enfrontarà en els propers anys al repte de l'envelliment de la població i els sistemes d'atenció social hauran de donar resposta a les noves necessitats. Això suposa una reflexió sobre el model assistencial actual. Aquesta intervenció està alineada amb l'estratègia europea per garantir serveis d'atenció de qualitat, assequibles i accessibles a tota la Unió Europea.

En l'informe presentat es plantegen dues alternatives, continuar amb la situació actual o crear una Agència Pública de Serveis Socials. Seria recomanable haver explicat si s'han plantejat altres opcions i els motius de no tenir-les en consideració. Entre altres comparar els diferents sistemes de provisió que ja existeixen actualment per valorar quin és més eficient.

L'anàlisi presentada només contempla 3 anys, i en un projecte d'aquestes característiques caldria una anàlisi amb un horitzó temporal superior, per exemple 20 anys, on es poguessin anar incorporant totes les hipòtesis dels objectius: reducció de l'absentisme, tractament de les baixes, compra centralitzada, innovació social, etc.

D'altra banda, en l'informe s'esmenten breument els beneficis no quantificables de la iniciativa. Cal recordar que tot i que no es puguin incloure en una anàlisi cost benefici, si que ajuden a tenir informació que contribueix a la presa de decisions. La seva explicació permet també analitzar si es podrien aproximar amb algun altre indicador o potser són aspectes que la investigació fa quantificables en algun moment i per tant cal sempre tenir-los en compte.

Finalment, també es fan observacions sobre la necessitat d'establir un sistema d'indicadors que permetin fer seguiment dels objectius de la iniciativa i la necessitat d'establir un pla d'avaluacions que permeti obtenir evidències sobre les eficiències del projecte que pot ser útil en altres iniciatives similars.

La valoració d'aquesta unitat directiva, des del punt de vista d'impacte econòmic i social, és que **no s'acredita suficientment l'impacte positiu de la iniciativa, i es recomana que es tinguin en compte les observacions efectuades.**

D'acord amb tot allò exposat, **s'informa sobre la iniciativa proposada i en cas dur-se a terme haurà de ser programada en funció de les disponibilitats pressupostàries** dins del marc dels escenaris pressupostaris a mitjà termini.

La directora general de Pressupostos

Esther Pallarols
Llinàs - DNI

 (TCAT)

Signat digitalment per Esther
Pallarols Llinàs - DNI
(TCAT)
Data: 2024.03.12 07:26:29
+01'00'